
dutch
daylight
award

Voorwoord - Dutch Daylight Award 25/26

Sommige ruimten blijven je bij.

Niet omdat ze groot zijn, bijzonder duur of spectaculair. Soms juist omdat er op het eerste gezicht bijna niets bijzonders aan lijkt te zijn. Een ruimte, een wand, een vloer, een opening naar buiten. En toch gebeurt er iets. Het licht valt precies daar waar het moet vallen. Een materiaal krijgt een onverwachte diepte. Een schaduw beweegt langzaam over een oppervlak. De ruimte lijkt groter, rustiger, lichter of intiemer dan je op basis van de tekeningen zou verwachten.

Dat zijn voor mij magische ruimten.
Magie klinkt misschien als iets wat je niet kunt ontwerpen. Iets toevalligs, ongrijpbaars, misschien zelfs een beetje mystiek. En toch weten we dat juist de meest bijzondere ruimten zelden alleen door toeval ontstaan. Er is over nagedacht. Getekend, gerekend, getest, aangepast en soms ook stevig gestreden voor een idee dat op papier nog niet helemaal te bewijzen was.

Want daglicht laat zich maar ten dele vangen in cijfers. We kunnen meten hoeveel licht ergens binnenkomt, waar het op een bepaald moment valt en hoe lang een ruimte aan bepaalde normen voldoet. We kunnen rekenen aan openingen, reflecties en toetreding. Maar daarmee weten we nog niet of iemand zich ergens prettig voelt. Of een ruimte uitnodigt om langer te blijven. Of een materiaal opeens gaat leven wanneer de zon draait. Of een schaduw op de muur je aandacht trekt zonder dat je precies weet waarom.

Juist daar begint het interessante gebied tussen architectuur en daglicht.

Een magische ruimte is wat mij betreft dan ook niet een ruimte waarin iets spectaculairs is toegevoegd. Het is eerder een ruimte waarin alles wat er is op het juiste moment samenvalt. Ruimte, verhouding, materiaal, kleur, uitzicht, schaduw en natuurlijk het veranderlijke daglicht. Soms uitbundig, soms bijna onmerkbaar. Het ene

moment totaal anders dan het volgende.
Daglicht maakt ruimte niet alleen zichtbaar; het maakt ruimte beleefbaar.

En misschien is dat wel één van de mooiste eigenschappen van daglicht. Het is nooit hetzelfde. Een gebouw dat vanochtend rustig en helder aanvoelt, kan in de middag warm en contrastrijk zijn en aan het einde van de dag bijna verstilt. De architectuur verandert niet, maar de ervaring wel. Daglicht brengt tijd de ruimte in.
Daarom is het thema van deze editie van de Dutch Daylight Award: Magische Ruimten.

We zijn op zoek gegaan naar projecten waarin die magie niet als een kunstje is toegevoegd, maar voortkomt uit het ontwerp zelf. Naar projecten waarin daglicht geen sluitpost of technische randvoorwaarde is, maar een wezenlijk onderdeel van de architectuur. Waarin licht en ruimte elkaar versterken en waarin de materialisering niet alleen mooi is, maar het daglicht ook vangt, verspreidt, verdiept of juist tegenhoudt.

Dat vraagt om ontwerpers die verder kijken dan alleen de hoeveelheid licht. En om opdrachtgevers die ruimte geven aan kwaliteit die niet altijd direct in een spreadsheet zichtbaar wordt.

De jury heeft de ingezonden projecten niet alleen bekeken, maar ook ervaren. Want uiteindelijk kun je een magische ruimte niet volledig beoordelen vanaf een foto, tekening of scherm. Je moet er zijn. Je moet er lopen, zitten, kijken en wachten. Wachten tot het licht verandert. Dat is ook de kracht van de Dutch Daylight Award. Al jaren brengen we projecten voor het voetlicht waarin zorgvuldig omgaan met daglicht daadwerkelijk onderdeel is van het ontwerp. Niet omdat daglicht een trend is, maar omdat goed daglicht een blijvende kwaliteit van architectuur is.

Na de jubileumeditie van 2024 is deze editie alweer een volgende stap. De Dutch Daylight Student Award krijgt verder vorm en ook daar hopen we steeds meer jonge ontwerpers en onderzoekers te verleiden om daglicht niet alleen als gegeven, maar als ontwerp- of onderzoeksmateriaal te zien. Want daar begint de toekomst: bij mensen die zich afvragen wat er gebeurt als je een ruimte net iets anders opent, kantelt, verdiept, vertraagt of laat reageren op het licht.

De inzendingen van deze editie laten opnieuw zien dat er geen vast recept bestaat voor een magische ruimte. Soms zit het in een kleine ingreep. Soms in een radicaal gebaar. Soms in de rust van een bijna lege ruimte. Maar steeds is er die relatie tussen licht, ruimte en materiaal die ervoor zorgt dat een plek meer wordt dan de optelsom van zijn onderdelen.

Ik wil daarom alle architecten, ontwerpers, studenten, lichtadviseurs, opdrachtgevers en andere betrokkenen bedanken die de moeite hebben genomen hun werk met ons te delen. En natuurlijk de juryleden, die hun tijd, kennis en ervaring hebben ingezet om deze projecten ter plekke te bekijken en met elkaar te bespreken.
Want uiteindelijk kunnen we eindeloos praten over daglicht.

Maar het mooiste blijft om er middenin te staan.
Een ruimte binnen te lopen.
En even te denken:
ja, hier gebeurt iets.

Blijf gezond en geniet van het licht!
Met zonnige groet,

Maarten van Bremen
5e voorzitter Stichting Dutch Daylight

Jury editie 25/26

De Dutch Daylight Award is een tweejaarlijkse kwaliteitsprijs voor gebouwen met bijzondere daglichtkwaliteiten. De award is in 2008 in het leven geroepen om bijzondere daglichtarchitectuur te belonen en onder de aandacht te brengen onder een breed publiek, zodat dit als inspiratie kan werken voor toekomstige bouwprojecten.

Het thema van deze editie: magische ruimten heeft de genomineerden duidelijk aangezet tot het opnieuw overdenken van hun opgeleverde werk. “Wat is het toch, dat een ruimte iets met je doet, je prikkelt, ontroert, je tot rust brengt, je aandacht trekt? Bewust of misschien ook onbewust, vormen de bijzondere aspecten van daglicht een belangrijk onderdeel in de inzendingen die door de jury zijn genomineerd.”

“Het maakte de jury nieuwsgierig naar deze projecten om ze te bezoeken en te beleven: nieuwsgierig naar de verandering in tijd en van kleur gedurende de dag, naar het spel van schaduw en licht, naar de contrasten of juist zachtheid, de aanraking van materialen door daglicht. In de huidige tijd worden projecten veelal beheerst door alle regels en eisen, harde getallen waaraan ontwerpen - ook qua daglicht - moeten voldoen. Het doet de jury goed te zien dat we dit architectonisch gereedschap nog niet zijn kwijtgeraakt en juist ook het onmetelijke en magische van daglicht zich nog in architectuur manifesteert”.

Categorie < 1000 m2:
– architecten|en|en – Atelier Custers
– Studioninedots – Light House
– RO&AD Architecten – Energiehuis Deltawind

Categorie > 1000 m2:
– MVSA Architects i.s.m. Buro van Stigt – Universiteitsbibliotheek UvA
– WDJArchitecten & Renner Hainke Wirth Zirn Architekten – Nederlands Fotomuseum in Pakhuis Santos
– RoosRos Architecten & ArchiTech Company – Nieuwbouw Gilde College
– Studio Prototype – Rijkskantoor Justitie Zaanstad
– MAD architects, EGM & Bureau Polderman – Fenix

Richelle de Jong | DP6 architectuurstudio | Paul van Bergen | DGMR | Peter Lindeman | Rodeca Systems Bart Hellings | Reynaers Aluminium | Frank Willems | WillemsenU | Dikkie Scipio | KAAN architecten Floortje Arnts | Ontwerper |Ronald Tilleman | fotograaf

Richelle de Jong

Paul van Bergen

Peter Lindeman

Bart Hellings

Frank Willems

Dikkie Scipio

Floortje Arnts

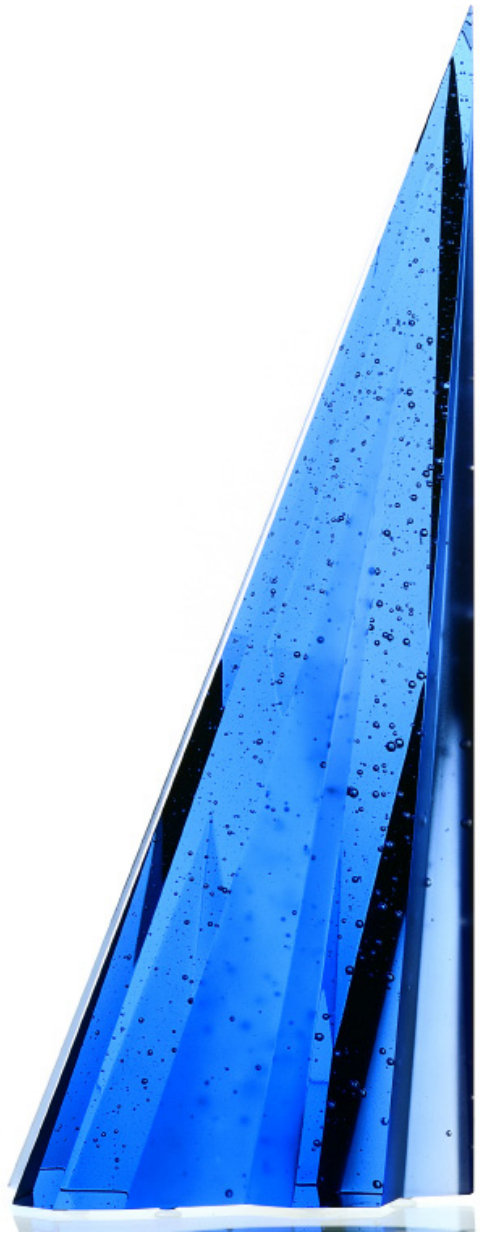

Ronald Tilleman

Voorgaande edities

Voorgaande edities heeft een breed scala aan bijzondere winnaars opgeleverd, elk met bijzondere daglicht kwaliteiten. Afgelopen editie won Museum Voorlinden, ontworpen door Kraaijvanger Architects, de Dutch Daylight Award 2018 in de categorie >1000 m². Vakwerk Architecten won de prijs in de categorie <1000 m² met hun Woonhuis en Bed & Breakfast.

Eerdere winnaars:

2008: Westraven Rijkswaterstaat, Cepezed
2010: De Oostvaarderskliniek, Studio M10
2010: Al-light in Haarlem, Border Architecture
2012: Museum Kaap Skil te Texel, Mecanoo architecten
2012: Licht Budget Huis te Almere, Courage architecten
2014: Station Rotterdam Centraal, Team CS (West 8, Benthem Crouwel, MVSA)
2016: Hoge Raad der Nederlanden, KAAN Architecten
2016: Huis 20 x 3 te Zierikzee, Tim de Graag
2018: Museum Voorlinden, Kraaijvanger Architects
2018: Woonhuis en Bed & Breakfast, Vakwerk Architecten
2020: Buitenhuis, Mirck Architecture
2020: Stationsrenovatie Metro Oostlijn, GROUP A
2022: Villa Bos ,Huibers van Weelden Architecten
2022: EDGE Amsterdam Wes, de Architecten Cie
2024: Het huis onder de grond, WillemsenU
2024: Museum Paleis Het Loo, KAAN Architecten

Genomineerden Dutch Daylight Award 25/26

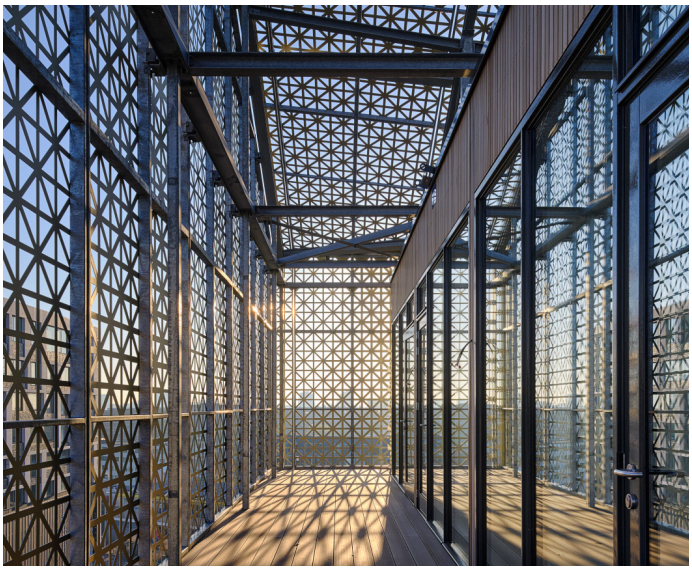
Energiehuis Deltawind | <1000m²
RO&AD Architecten

Universiteitsbibliotheek UvA | >1000m²
MVSA Architects & Buro van Stigt

Atelier Custers | <1000m²
architecten|en|en

Nederlands Fotomuseum in Pakhuis Santos | >1000m²
WDJARCHITECTEN

Nieuwbouw Gilde College | >1000m²
RoosRos Architecten & The ArchiTech Company

Light Housej | <1000m²
Studioninedots

Rijkskantoor Justitie Zaanstad | >1000m²
studio PROTOTYPE & The ArchiTech Company

Fenix | >1000m²
MAD Architects, Bureau Polderman en EGM architecten

Atelier Custers | kleiner dan 1000 m²
Locatie: Eindhoven

Architectenbureau: architecten|en|en

Betrokken adviseur: architecten|en|en
Fotografie: BASE Photography | Bas Gijselhart

Atelier Custersk | architecten|en|en

Verscholen in de binnenstad van Eindhoven, omarmt dit project het rijke erfgoed van het voormalige woonhuis en atelier van de beeldhouwer Jan Custers. Ons doel is met enkele krachtige ingrepen tot een nieuw, verrassend geheel te komen, waarin recht wordt gedaan aan het rijksmonument.

De opgave was niet om het geheel terug te brengen naar een geïdealiseerde oorspronkelijke staat, maar om de bestaande kwaliteiten opnieuw leesbaar te maken en de samenhang te herstellen. Door latere aanbouwen te verwijderen en een transparant verbindingsstuk toe te voegen, ontstaat een nieuwe ruimtelijke logica waarin oud en nieuw zich helder tot elkaar verhouden. Binnen die herordening spelen transparantie en daglicht een belangrijke rol. Het maakt de relatie tussen de afzonderlijke volumes zichtbaar, legt zichtlijnen bloot en begeleidt de route van straat naar binnengebied. Vanuit het gesloten straatbeeld ontvouwt zich stap voor stap een lichte binnenwereld, waarin wonen, werken en erfgoed opnieuw met elkaar verbonden zijn.

Daglichtambitie

Daglicht begint in dit project bij het atelier, waar licht van oudsher een essentiële rol speelt. De bestaande lichtstraat op het (noord)oosten zorgt voor een diffuus en gelijkmatig licht, ideaal voor het werken in een atelier. Binnen deze ruimte is een glazen volume geplaatst met verspringende daklichten. Dit creëert een meer beschutte, comfortabele werkomgeving, terwijl de karakteristieke daglicht sfeer van het atelier, het zachte noorderlicht, behouden blijft.

Het woonhuis behoudt zijn oorspronkelijke lichtkwaliteit. Grote raampartijen, hoge plafonds en een serre aan de tuin zorgen voor een royale lichttoetreding. De oriëntatie versterkt het contrast tussen een meer besloten gevel aan de straat en een open, lichte relatie met de tuin. Dit ondersteunt de herkenbare sfeer van het woonhuis. De glazen trommel vormt het centrale punt van het project, waar routes, zichtlijnen en daglicht samenkomen. Als verbindingsstuk brengt deze ruimte daglicht diep het ensemble in en maakt ze de relatie tussen de verschillende bouwdelen continu zichtbaar. Tegelijk introduceert de trommel een derde daglichtkarakter, gericht op verbinding tussen binnen en buiten.

Light House | kleiner dan 1000 m²
Locatie: Amsterdam

Architectenbureau: Studioninedots

Fotografie: Sebastian van Damme

Light House | Studioninedots

Waar in een traditioneel huis veel functies op de begane grond worden samengebracht, hebben we in Light House elke belangrijke activiteit van het gezin — zoals eten, samenkomen met vrienden of ontspannen — in een eigen ‘doosje’ ondergebracht. Deze doosjes hebben we vervolgens binnen de bouwenvelop gepositioneerd in een compositie die speels lijkt, maar duidelijk doordacht is. Zo ontstaan blokken waar niet alleen in kan worden gewoond, maar ook boven en onder. Terwijl je door het huis beweegt, vervaagt je gevoel van ‘boven’ en ‘beneden’.

Daglichtambitie

Het ontwerp is geïnspireerd op de wens van de opdrachtgevers voor een licht huis, dat ieder gezinslid uitnodigt om op een eigen manier te leven, terwijl het tegelijkertijd ruimtes creëert voor ontmoeting en verbinding tussen de vier.

De onderste helft van Light House ligt achter een muur van vierkante glasblokken, die het hart van het ontwerp vormt. De blokken laten daglicht diep het huis binnenvallen en vervormen tegelijkertijd het zicht, zodat het leven binnen vanaf de straat waarneembaar is, maar op zo’n abstracte manier dat de bewoners hun gevoel van geborgenheid behouden. Het verschuivende daglicht zorgt in Light House voor een continu veranderende ervaring

In de ruimte die zich tussen de doosjes opent, vind je intieme hoekjes om te ontspannen of te werken — of juist enorme vides, die maximale interactie mogelijk maken en je gevoel van de omgeving versterken. Dit spel van open en gesloten ruimtes creëert gedurende de dag een steeds veranderende lichtbeleving en inspireert tot nieuwe manieren van gebruik.

Voor Light House hebben we een variatie aan materialen onderzocht die kunnen spelen met licht, transparantie en reflectie. Naast het expressieve gebruik van glas bestaat de buitenzijde uit neutrale, industriële en daarmee tijdloze materialen, terwijl het interieur is verrijkt met warme, tactiele afwerkingen die intimiteit creëren..

Energiehuis Deltawind | kleiner dan 1000 m²
Locatie: Oude Tonge

Architectenbureau: RO&AD Architecten

Fotografie: John Lewis Marshall & Mike Brink

Energiehuis Deltawind | RO&AD Architecten

Het Energiehuis van Deltawind is gemaakt met een zeer hoge duurzaamheidsambitie. Naast de functionele eisen van het gebouw zijn bij het ontwerpproces het vergroten van biodiversiteit, gebruik van gerecyclede materialen, biobased materialen, natuurinclusiviteit leidend geweest. Ook de wens om het gebouw zoveel mogelijk installatieloos te maken heeft geleid tot een systemische aanpak waarbij terrein, vorm van het gebouw, plaatsing en grootte van de ramen, vorm -en materiaalkeuzes met elkaar samenwerken.

Zo is het gebouw losgehouden van het maaiveld en hoog en smal gemaakt om zoveel mogelijk ruimte te geven aan de tuin en biodiversiteit. Er zijn veel soorten hout gebruikt, waarbij telkens is gekeken waar welke houtsoort functioneel ingezet wordt. De kolommen van de onderbouw zijn van azobé omdat dat sterk is en een hoge duurzaamheidsklasse heeft en bestaat de hoofddraagconstructie uit gelamineerd vuren.

Daglichtambitie

In het Energiehuis is daglicht niet slechts daglicht, maar onderdeel van een systemische aanpak van daglicht, (licht) comfort, verwarming, ventilatie en koeling. Alle ramen en daglichtopeningen werken hier aan mee.

De kas met de planten vangt warmte op die wordt gebruikt in verwarming van het gebouw. De bladverliezende planten in de kas zijn in de winter transparant voor meer zoninval op de ramen in de zuidgevel, en in de zomer zorgen de bladeren voor extra beschaduwing. In de zomer wordt de warmte in de kas weggeventileerd door dakramen. De op noord gerichte lichtraat in het dak, die over het gehele gebouw heenloopt, zorgt altijd voor mooi noorderlicht, maar zorgt ook voor nachtventilatie of extra ventilatie tijdens evenementen. Alle ramen zijn door de gebruikers te openen en ook de zonwering in de kas en de gordijnen zijn per raam te bedienen om verblinding op computerschermen te voorkomen.

Daarnaast zorgen deze ook voor minder opwarming in de zomer door zoninstraling, terwijl dan de ramen op het noorden en in het dak zorgen voor voldoende daglicht. De koppen van het gebouw zijn voorzien van grote beglaasde puien omdat het uitzicht daar heel mooi is.

Nederlands Fotomuseum in Pakhuis Santos | groter dan 1000 m²
Locatie: Rotterdam

Architectenbureau: WDJARCHITECTEN

Betrokken adviseurs: Peter Romkema lichtdesign & P.K. Smits lichtconsult
Fotografie: Hans Wilschut & Iwan Baan

Nederlands Fotomuseum | WDJARCHITECTEN

Met de opening van Pakhuis Santos krijgt Rotterdam een niet toegankelijk Rijksmonument terug. Getuige uit de tijd waarin de stad uitgroeide tot wereldhaven draagt het pakhuis uit 1902 nu een culturele rol als thuis van het Nederlands Fotomuseum.

De kracht van die transformatie ligt in het evenwicht tussen behoud en toevoeging. Gebouw en programma versterken elkaar: de robuustheid van het pakhuis sluit naadloos aan op de gelaagdheid van de fotografische collectie. In het voorheen gesloten en introverte pakhuis brengt nu een centraal atrium daglicht diep in het gebouw en is de historische opbouw in één oogopslag leesbaar. Trappen en looproutes verbinden expositiezalen, depots en ateliers tot een continu parcours.

De kroon is een hedendaagse interpretatie van het historische daklandschap die aansluit op de verticale ritmiek van het pakhuis. De geperforeerde huid geeft diepte en nuance en houdt alle technische installaties uit het zicht.

Daglichtambitie

De transformatie van het gesloten pakhuis wordt gedragen door daglicht. Een centrale vide opent het massieve volume en brengt licht diep in het hart van het gebouw. Langs de royale trappartij ontvouwt zich een verticale route waarin het monument, de nieuwe ingrepen en het veranderende daglicht in één continue beleving samenkomen. De verspringende vloeren en zichtlijnen versterken de interactie tussen beweging en licht, waardoor elke verdieping een eigen atmosfeer krijgt.

De nieuwe sculpturale dakopbouw fungeert als lichtfilter. Achter de geperforeerde, semi-transparante huid ontstaat een gelaagde overgangszone met omloop en verblijfsruimten. De variërende perforatiedichtheid doseert het zonlicht en creëert een voortdurend veranderend patroon van licht en schaduw. Gedurende de dag verschuiven reflecties, silhouetten en doorkijken, waardoor de ruimte steeds opnieuw wordt ervaren. Het gefilterde licht verzacht contrasten, beperkt opwarming en combineert uitzicht met beschutting.

Daglicht wordt daarmee een bepalend onderdeel van de architectuur: het verbindt oud en nieuw, stuurt de routing, ondersteunt het binnenklimaat en draagt bij aan welzijn en oriëntatie. De voortdurend wisselende lichtwerking in vide, omloop en achter de geperforeerde huid creëert een reeks magische ruimten waarin het monument gedurende de dag steeds opnieuw tot leven komt.

Rijkskantoor Justitie Zaanstad | groter dan 1000 m²
Locatie: Westzaan

Architectenbureau: studio PROTOTYPE
Betrokken adviseurs: DGMR, ArchiTech Company

Fotografie: Jeroen Musch

Rijkskantoor Justitie Zaanstad | studio PROTOTYPE

Dit project verdient de Dutch Daylight Award omdat…

In een gebouw waar veiligheid leidend is, ontstaat zelden ruimte voor licht. Het nieuwe rijkskantoor voor justitie in Zaanstad keert dat principe om. Juist vanuit de noodzaak tot controle en afscherming is een architectuur ontwikkeld waarin daglicht de ordenende kracht vormt.

Drie lichthoven zijn als snedes in het volume gebracht. Ze waren geen onderdeel van de oorspronkelijke uitvraag, maar vormen de essentie van het ontwerp. Ze structureren het gebouw, brengen scheiding tussen veiligheidszones en creëren tegelijkertijd plekken voor ontmoeting, rust en groen. Wat gesloten lijkt, opent zich naar binnen.

De gebruiker beweegt zich intuïtief door het gebouw, altijd gericht op het licht. Waar het licht is, is oriëntatie. En waar oriëntatie ontstaat, opent zich het zicht op het omliggende polderlandschap. Binnen en buiten raken met elkaar verweven, zonder dat de veiligheid wordt aangetast.

Daglichtambitie

De daglichtambitie van het project richtte zich op…

De ambitie was niet om daglicht te maximaliseren, maar om het te herinterpreteren. Het ritme en de helderheid van het omliggende polderlandschap — waar licht langs lijnen, watergangen en open vlakken beweegt — zijn naar binnen gehaald en vormen de basis voor de ruimtelijke ervaring.

De lichthoven brengen daglicht diep het volume in en maken het onderdeel van de dagelijkse route van de gebruiker. Ze vormen momenten van oriëntatie en ontmoeting, maar ook van herstel. Een ‘daglichtdouche’ waarin het lichaam zich opnieuw afstemt op het ritme van de dag. Daglicht leidt daarmee tot een intuïtieve ordening en gebruik van het gebouw: de gebruiker beweegt zich vanzelf richting het licht, en daarmee door het gebouw.

In de lengterichting van het gebouw ligt een compacte middenzone met ondersteunende functies. Juist hier, waar oriëntatie vanzelfsprekend verloren gaat, wordt daglicht ingezet als richtinggevend element. Grote lichtkoepels markeren deze plekken en brengen een onverwachte helderheid in het hart van het gebouw.

Nieuwbouw Gilde College | groter dan 1000 m²
Locatie: Roermond

Architectenbureau: oosRos Architecten & The ArchiTech Company

Betrokken adviseurs: The ArchiTech Company
Fotografie: oosRos Architecten, Binx Smartility, Gispen & Gilde Opleidingen

Nieuwbouw Gilde College | RoosRos Architecten & The ArchiTech Company

De nieuwbouw van Gilde Roermond is een uitgesproken studie naar de kracht en veelzijdigheid van daglicht in een leeromgeving. Het ontwerp benadert licht niet alleen als functioneel element, maar als een essentieel onderdeel van het ruimtelijk en zintuiglijk ervaren van het gebouw.

Door het hele gebouw heen wisselen directe en indirecte lichtinval, open en gefilterde lichtzones en momenten van contrast en rust elkaar af. Deze variatie draagt bij aan een gezond binnenklimaat en ondersteunt het welzijn en de concentratie van de gebruikers.

De parametrisch ontworpen gevel speelt hierin een sleutelrol. Door zorgvuldig afgestemde gevelopeningen wordt daglicht maximaal toegelaten, terwijl tegelijkertijd overmatige warmte wordt geweerd. Dit resulteert in een uitgebalanceerde lichttoetreding die het interieur helder en comfortabel houdt, zonder risico op oververhitting. Aanvullend op de gevel zorgen speciaal ontworpen daklichten voor een bijzondere lichtwerking in het hart van het gebouw. Deze daklichten zijn vormgegeven met diepe openingen, waardoor het invallende licht wordt gestuurd en verzacht voordat het de centrale hal bereikt. Het effect is een diffuus, gelijkmatig licht dat de ruimte een rustige en uitnodigende sfeer geeft.

Daglichtambitie

Centraal in het ontwerp staat de ambitie om een rijk palet aan daglichtbelevingen te creëren.

RoosRos Architecten en The ArchiTech Company delen de fascinatie voor licht en welzijn. De opdrachtgever koos dan ook voor ons, omdat we de gezondheid en het welzijn van leerlingen en docenten centraal stelden. We hebben dat in een duurzaam en gezond gebouw vertaald dat optimaal presteert. Om dat te kunnen realiseren is al in de eerste schetsen gebruik gemaakt van parametrisch of geïnformeerd ontwerpen.

Bij dit gebouw sluit het exterieur naadloos aan bij de natuurlijke en groene leeromgeving. De gevel is als een meanderende luifel vormgegeven die oriëntatie-afhankelijk de beste verhouding levert tussen daglichttoetreding en warmtewering. Het is eigenlijk een driedimensionale kromming en de hoogte van de gevel komt voort uit het geïnformeerd model, waarbij je zoveel mogelijk daglicht binnen krijgt met zo weinig mogelijk zonwarmte. Elk seizoen berekent het gebouw wat de beste verhouding is ten opzichte van het zonlicht buiten.

Universiteitsbibliotheek UvA | Gelijk of groter dan 1000 m²
Locatie: Amsterdam

Architectenbureau: MVSA Architects & Buro van Stigt

Betrokken adviseurs: Licotec
Fotografie: Ronald Tilleman & Jannes Linders

Universiteitsbibliotheek UvA | MVSA Architects & Buro van Stigt

De nieuwe Universiteitsbibliotheek van de UvA vormt het kloppend hart van de stadscampus van de Faculteit der Geesteswetenschappen op het Binnengasthuisterrein, midden in het historische centrum van Amsterdam. In een zorgvuldig samenspel van rijksmonumentale gebouwen en eigentijdse nieuwbouw is een dynamische, toegankelijke en toekomstbestendige leeromgeving gerealiseerd, waar onderwijs, onderzoek en ontmoeting samenkomen.

De bibliotheek is gehuisvest in de voormalige Tweede Chirurgische Kliniek en het Zusterhuis, beide rijksmonumenten uit circa 1900, aangevuld met nieuwbouw. Door het overkappen van de oorspronkelijke binnenplaats met een licht atrium zijn de afzonderlijke gebouwen getransformeerd tot één samenhangend geheel. Het atrium vormt het ruimtelijke en sociale middelpunt en wordt gekenmerkt door een sculpturale hoofdtrap, de ‘Boom van Wijsheid’, die alle functies en verdiepingen met elkaar verbindt.

Daglichtambitie

Daglicht is een fundamenteel ontwerpprincipe van de Universiteitsbibliotheek UvA en manifesteert zich op meerdere schaalniveaus. De monumentale ruimten zijn voorzien van royale raampartijen die een overvloedige en subtiel gereguleerde natuurlijke lichtinval mogelijk maken.

Het centraal gepositioneerde atrium vormt het ruimtelijke en functionele hart van het project. Deze overdekte ruimte verzekert een constante daglichttoetreding en creëert een comfortabel, jaarrond bruikbaar binnenklimaat, ongeacht weersomstandigheden. Binnen het atrium zijn diverse studie- en verblijfszones geïntegreerd, waaronder de studiebalkons van de ‘Boom der Wijsheid’, waar daglicht optimaal de gebruikerservaring versterkt.

De gevelopeningen en balkons van het gerestaureerde monumentale ensemble zijn zorgvuldig georiënteerd op het atrium, waardoor aangrenzende ruimten indirect profiteren van de lichtstromen en een continu visueel contact met het centrale atrium behouden.

Monumentale karakteristieken zijn herbestemd met respect voor hun oorspronkelijke ruimtelijke kwaliteiten. Zo is de voormalige snijzaal getransformeerd tot het ‘chirurgisch theater’, een multifunctionele ruimte voor presentaties, ceremonies en uitreikingen. Het herstelde plafondlicht zorgt voor een evenwichtige, meerzijdige daglichtverdeling die de architectuurervaring versterkt.

Fenix | groter dan 1000 m²
Locatie: Rotterdam

Architectenbureau: MAD Architects, Bureau Polderman en EGM architecten

Betrokken adviseurs: Beersnielsen lichtontwerpers, LBP Sight & Bureau Polderman
Fotografie: wan Baan, Iris van den Broek, EGM architecten & Stadsarchief Rotterdam

Fenix | MAD Architects, Bureau Polderman en EGM architecten

Fenix, het nieuwe kunstmuseum over migratie, bevindt zich in de volledig getransformeerde San Franciscoloods op Katendrecht in Rotterdam. Het museum draagt bij aan de levendigheid in de wijk en versterkt Rotterdam als stad die vernieuwt met behoud van haar ziel. Door het combineren van cultureel erfgoed, krachtig design en aandacht voor mens en omgeving slaat Fenix een brug tussen historie en toekomst.

Voortbouwen op geschiedenis
De San Franciscoloods was ooit de grootste overslagloods ter wereld. En aan dezelfde kades lieten miljoenen mensen Europa achter zich, of begonnen er juist een nieuw bestaan. Die dynamische stadsgeschiedenis is tot op de dag vandaag voelbaar. De gesloten goederenloods is omgetoverd tot een waar daglichtmuseum dat verhalen biedt over migratie en waar universele thema's als afscheid, thuiskomen en identiteit letterlijk en figuurlijk een plek krijgen.

Daglichtambitie

De ambitie was om een daglichtmuseum te realiseren dat maximaal gebruikmaakt van natuurlijk daglicht. De San Franciscoloods had alleen hoge ramen aan de Veerlaan, dakvensters en aan beide zijden gesloten goederendeuren. In 1953 kreeg de waterkant over de volle lengte een lichtstraat.

Voor de renovatie naar Fenix zijn alle, in de loop van de tijd, dichtgezette ramen en dakvensters vrijgemaakt, nieuwe glaspuien geplaatst achter de deuropeningen aan de waterzijde en is het originele beeld hersteld met nieuw meerbladig monumentenglas (hoge transparante helderheid). Na onderzoek met verschillende kleuren folies om daglichttoetreding te temperen, is ervoor gekozen om geen lichtwerende folie aan te brengen op de originele ramen. De daglichttoetreding werd vooropgezet en bij het plaatsen van de kunst is hier rekening mee gehouden. Het natuurlijke daglicht – in kleur en intensiteit – past bij het gebouw en zorgt voor een prettige beleving. Het gefragmenteerde daglicht via kleine gevelruitjes en de lichtpoeltjes via dakvensters bewegen overdag langzaam door de zalen en over de kunst.

Bij de grote aangebrachte opening middenin de loods, met de Tornado, hebben gevel, liftschacht en het dubbelgekromde glasdak wel een coating om aan de werende eisen te voldoen. Hier ontstaat een herkenbaar kleurverschil. Binnenstromend daglicht zorgt hier voor speelse lichteffecten binnen.

Jury beoordeling

Atelier Custers. Eindhoven | architecten|en|en

Atelier Custers overtuigt door de sterke architectonische basis en de zorgvuldige omgang met het bestaande gebouw. Een belangrijke vondst is de centrale ronde ruimte in het hart van het ontwerp, bekroond met een grote lichtkoepel. Deze ingreep organiseert het gebouw en vormt een duidelijk ruimtelijk middelpunt. Tegelijkertijd is hier sprake van een zekere overdaad aan daglicht: het licht valt vrij hard en direct de ruimte binnen. Daarmee ontstaat een interessant contrast met de veel subtielere en meer gelaagde omgang met daglicht elders in het project.

Het hoogtepunt is voor de jury dan ook de oude atelierruimte. Hier ontstaat een bijna magische ruimtelijke kwaliteit. De subtiele toevoeging van een glazen 'kas' in het bestaande atelier brengt nieuw en oud op een vanzelfsprekende manier samen. Het daglicht wordt hier niet simpelweg binnengelaten, maar krijgt door de bestaande structuur en de nieuwe ingreep diepte en nuance. De manier waarop het licht de ruimte binnenvalt, versterkt juist het karakter van de bestaande architectuur. Veel waardering is er voor het respect waarmee in dit deel van het gebouw is omgegaan met de sporen van de tijd. De oude wanden, het patina en zelfs kleine oorspronkelijke details, zoals de houders van de elektriciteitsbuizen, zijn behouden. De nieuwe architectuur probeert deze geschiedenis niet te overschrijven, maar laat haar juist spreken. De glazen toevoeging is daarin terughoudend en precies: ze maakt een nieuwe ruimte mogelijk zonder het rauwe en doorleefde karakter van het voormalige atelier teniet te doen.

Het interieur roept meer gemengde gevoelens op. Vooral de prominente bar en elementen als het marmeren keukenblok geven het geheel een luxe, bijna hotelachtige en bourgondische sfeer. Daarmee raakt de oorspronkelijke identiteit van het beeldhouwersatelier op sommige plekken op de achtergrond. Juist gezien de naam Atelier Custers had de geschiedenis van de beeldhouwer sterker aanwezig mogen zijn. Een enkel beeldhouwwerk, zorgvuldig geplaatst en uitgelicht, had de relatie tussen het nieuwe gebruik en het verleden van de plek al aanzienlijk kunnen versterken.
De grootste kwaliteit van Atelier Custers ligt uiteindelijk in de architectonische ingreep zelf: in het respect voor het bestaande, het bewaren van de sporen en het patina van de tijd, en vooral in de geraffineerde omgang met ruimte en daglicht in het oude atelier. Juist daar, waar de nieuwe glazen 'kas' zich subtiel in de bestaande ruimte voegt, bereikt het ontwerp zijn meest overtuigende en bijna magische moment.

Light House | Studioninedots

Light House is de naam van een woning waarin daglicht is ingezet als organiserend principe in de architectuur. Vanaf de straat valt de gevel direct op door het grootschalige gebruik van glazen bouwstenen, een keuze die om allerlei bouwfysische en bouwkundige redenen zelden nog wordt gemaakt. Die glazen bouwstenen filteren het daglicht in de woning en dempen het kunstlicht in de avond, vandaar de verwijzing naar de vuurtoren.
De entree ervaring is bewust contrastrijk. Via een lage, smalle en zwart geschilderde gang opent de woning zich naar een hoge vide in het hart van de woning waarin het daglicht van verschillende kanten en invalshoeken binnenvalt. Hier ligt de keuken, uitgevoerd in geglazuurde tegels. Daaromheen bevindt zich het woonprogramma: aan de straatkant de woonkamer, aan de tuinkant de eettafel. Het zachte, bijna diffuse licht door de glazen bouwstenen mengt zich met het heldere licht van de schuifpui aan de achterzijde.
Verticale zichtlijnen leiden langs een driedimensionaal

spel gevormd door een stapeling van kubussen waarin zich de kamers bevinden. Een ruimtelijke plasticiteit die versterkt wordt door de voortdurende afwisseling in het daglicht. Zo verbindt de vide tegelijkertijd de verschillende verdiepingen en gezinsleden met elkaar. Daarmee ontstaat binnen één relatief kleine woning een opeenvolging van heel verschillende ervaringen: donker en licht, laag en hoog, open en besloten, gezamenlijk en privé.

Het realiseren van de transparante gevels was bouwtechnisch niet vanzelfsprekend. De eisen rond energieprestatie en isolatie beperken de hoeveelheid glas die in een woning kan worden toegepast. Daarom is gezocht naar een balans tussen sterk geïsoleerde, gesloten zijgevels en een veel transparantere voorgevel. Er zijn beter isolerende glazen bouwstenen toegepast en waar gewoon glas wordt gebruikt, is onder meer met triple glas gewerkt. De woning zelf is uitgevoerd in houtskeletbouw en als zelfstandig geïsoleerd volume ontworpen.

Het meest overtuigende aan Light House is uiteindelijk niet de hoeveelheid glas, maar het daglicht als organiserend principe. Het resultaat is een woning die ondanks de kleine kavel verrassend ruim en licht aanvoelt en waarbij het licht gedurende de dag en de seizoenen speelt met de architectuur waardoor de woning voortdurend verandert en blijft boeien.

Energiehuis Deltawind | RO&AD Architecten

Het was een aangename verrassing om het energiehuis bij de ochtendzon te mogen bezoeken. Niet alleen de natuurlijke helderheid van het interieur sprak aan maar vooral de integrale manier waarop dit project laat zien dat welzijn, energieopwekking, bio-based materiaalgebruik, natuurinclusiviteit en het stimuleren van biodiversiteit, hand-in-hand kunnen gaan en de kwaliteit van het project versterken. Dit gebouw is een schoolvoorbeeld van het afgewogen toepassen van een breed pallet aan duurzaamheid principes.
De plastiek van de uitspringende volumes was tijdens het ochtendlicht magisch, wat werd versterkt door de consequente materialisatie van de gevelafwerking uit planken van hergebruikte meerpalen.
De daglichtbeleving binnen wordt voor een groot deel bepaald door de grote vensters op de koppen van het gebouw en de in het dak opgenomen lichtstraat. De transparantie van de langs gevels was om energetische redenen beperkt gehouden, waardoor de kas die op de zon belaste zijde een tweede gevel vormde, helaas geen onderdeel uitmaakte van de ruimtelijke beleving van de binnenruimten. Dat vond de jury een gemiste kans.
De begane grond was, na het uitschakelen van de kunstverlichting, op plekken zelfs vrij donker door de kern en kleine glasstroken in de niet zon belaste langs gevel. De jury vond dit project compleet en zuiver in zijn uitwerking. De onverwachte magie van het daglicht werd helaas gemist.

Universiteitsbibliotheek UvA | MVSA Architects i.s.m. Buro van Stigt

De Universiteitsbibliotheek van de UvA overtuigt op de wijze waarop in dit project verduurzaming, hergebruik, ruimtelijke kwaliteit en daglicht samenkomen in één heldere architectonische ingreep. Met het overkappen van de voormalige binnenplaats is niet alleen een strategische keuze gemaakt vanuit verduurzaming en het toevoegen van extra bruikbaar vloeroppervlak; de ingreep voegt ook een wezenlijke nieuwe laag toe aan het gebouw.

Het atrium verbindt de verschillende gebouwdelen fysiek met elkaar en vormt tegelijkertijd het nieuwe centrale hart: een plek voor ontmoeting, overleg en gezamenlijk werken. Daglicht speelt hierin een bepalende rol. Het maakt de ruimte aantrekkelijk en levendig en trekt gebruikers als vanzelf naar het midden van het gebouw. Daarmee ontstaat een sterk contrast met de omliggende bestaande gebouwdelen, waar een meer ingetogen sfeer ruimte biedt voor rust, concentratie en focus.

Bijzonder is dat in het atrium de herinnering aan de voormalige buitenruimte voelbaar blijft. Vanuit de oude gebouwen heeft de centrale ruimte, ondanks de overkapping, nog steeds een buitenkwaliteit. Het daglicht van boven houdt de oorspronkelijke openheid van de plek leesbaar en verbindt oud en nieuw op een vanzelfsprekende manier.

De dakconstructie is fors gedimensioneerd en nadrukkelijk aanwezig. Tegelijkertijd draagt juist deze constructie bij aan de dynamiek van het daglicht. Het invallende zonlicht wordt gefilterd en werpt steeds veranderende patronen van licht en schaduw op vloer, wanden en gevels. Gedurende de dag en met het wisselen van de seizoenen ontstaat zo telkens een ander beeld.

Ook in de bestaande gebouwdelen zijn zorgvuldige daglichtingrepen gedaan. Zo brengen de toegevoegde ramen tussen de dakkapellen merkbaar meer licht in de studie- en verblijfsruimten, zonder het karakter van het bestaande gebouw aan te tasten.

De kracht van het project ligt voor de jury uiteindelijk in de gelaagdheid van de ingreep. Daglicht is hier niet slechts een middel om ruimtes lichter te maken, maar ondersteunt de nieuwe organisatie van het gebouw. Het markeert het onderscheid tussen concentratie en ontmoeting, houdt de herinnering aan de voormalige buitenruimte levend en geeft het nieuwe centrale hart een eigen identiteit. Daarmee laat het project overtuigend zien hoe daglicht, verduurzaming en hergebruik gezamenlijk nieuwe architectonische kwaliteit kunnen creëren.

Nederlands Fotomuseum | WDJarchitecten & Renner Hainke Wirth Zirn Architekten

Het gebouw wijkt duidelijk af van de andere genomineerden. Waar bij andere projecten bij het binnenkomen het daglicht direct aanwezig is, valt hier bij binnenkomst juist de beperkte hoeveelheid daglicht op. Pas naarmate men hoger in het gebouw komt, manifesteert het licht zich geleidelijk sterker. De jury ervoer deze opbouw naar het licht als een aangename ruimtelijke ervaring.

Een belangrijk aandachtspunt is de inherente spanning tussen het thema daglicht en de aard van de collectie. Fotografie is licht- en uv-gevoelig, waardoor daglicht op de tentoonstellingsverdiepingen juist vermeden moet worden, het tegenovergestelde van wat in veel andere

gebouwtypen als kwaliteits- en ontwerp-eis geldt. Op de verdiepingen waar de collectie centraal staat, ontbreekt daglicht dan ook grotendeels: van slechts enkele kleine ramen zijn de luiken geopend, en deze ramen zijn bovendien voorzien van licht en uv- werende folie; spots bepalen in grote mate het licht.
Door in het midden van het gebouw de verdiepingsvloeren te openen en door het plaatsen van een dakopbouw met een groot daklicht is een licht atrium gecreëerd, dat daglicht brengt tot aan de begane grond van trappartij in het hart van het gebouw. Deze lichte open kern breekt niet alleen het massieve volume, maar helpt ook bij oriëntatie en de routing voor de bezoekers van het museum.

Het licht ervaar je het sterkst vanaf de vierde en vijfde verdieping geconcentreerd rond het grote daklicht. De dakopbouw is aan de buitenzijde omgeven door een kroon van geperforeerd metaal. Deze kroon bepaalt mede het silhouet van het gebouw en fungeert tevens als filter van licht en zicht voor de erachter liggende verdiepingen waarop zich kantoren, restaurant en short-stay appartementen bevinden.

Ondanks de spanning tussen daglicht en collectiebehoud waardeert de jury dat er een zichtbaar en fraai lichtvolume in de kern van het gebouw is gerealiseerd. Dit wordt gezien als een knappe oplossing binnen een functioneel beperkend kader.

Gildecollege Roermond | RoosRos Architecten i.s.m. ArchiTech Company

De jury bezocht het Gildecollege op een zonnige heldere middag. We waren met name benieuwd naar de werking van de parametrisch ontworpen buitengevel en het effect daarvan op het lichtcomfort. De opvallende daglicht oplossingen in dit project waren niet alleen de parametrisch ontworpen golvende luifels bekleed met houten planken, maar ook het zogenoemde 'Schoonhoven'-dak in het atrium bij de entree en het metalen bladerdak boven de kappen van de trappenhuizen.

De jury was onder de indruk van het 'Schoonhoven'-dak in het atrium. De combinatie van direct reflecterend zonlicht en binnenvallend daglicht was magisch. Via de op het noorden gelegen volledig glazen gevel op de verdieping werd het effect van de kap echter enigszins tenietgedaan door de hoeveelheid daglicht die vanuit die gevel naar binnen viel.

De metalen bladeren boven de daklichten in de trappenhuizen waren effectief in het dimmen van het licht. Sterker had de jury het gevonden, als dit daklicht als onderdeel van hetzelfde gebouw, eenzelfde uitvoering had gekregen als in de aula – zowel met betrekking tot consistentie als tot de bijzondere lichtval.

De golvende luifels langs de oost- en zuidgevel bepaalden het uiterlijk van het gebouw en waren wellicht effectief in het net voldoende weren van de zon maar voorkwamen niet dat de lichtwering volledig gesloten moest worden tegen lichthinder door de grote hoeveelheid direct daglicht in de lokalen. De jury betwijfelt of dit soort vaste zonweringsconstructies effectief zijn in het reguleren van de dynamiek van de zon- en licht intensiteit. De gevolgde starre Frisse Scholen-eisen schieten in dit project hun doel wellicht voorbij.

De jury heeft waardering voor de gerealiseerde ruimtelijke kwaliteit, binnen de over het algemeen strakke budgetten voor dit soort onderwijsinstellingen.

Rijkskantoor Justitie Zaanstad | studio PROTOTYPE

Het gebouw is gepositioneerd achter de Penitentiaire Inrichting en niet direct zichtbaar vanaf de openbare weg. Het is een nogal 'harde' bebouwde omgeving wat contrasteert met het aangesloten polderlandschap, onderdeel van een Natura 2000-gebied. Binnen die bebouwde omgeving vormt het Rijkskantoor een

contrast met de naastgelegen Penitentiaire Inrichting. De langgerekte gevels vormen door geleding in vier delen en samen met de lamellen een mooi ritme. De parametrisch geoptimaliseerde gevellamellen uit geperforeerd aluminium zijn over de hoogte in 2 delen verdeeld zodat binnenvallend licht op bureauniveau anders gestuurd wordt dan hoger in de ruimte. Er is een precieze balans gevonden tussen daglichttoetreding, uitzicht en privacy. In het gevelbeeld wordt zo het lange volume niet alleen in lengte geleed, maar ook in hoogte. De zachte reflectie van de lucht manifesteert zich in verschillende grijstinten op de gevel.

Mede door de terreininrichting en moeilijke toegankelijkheid oogt het Rijkskantoor als een gesloten gebouw. Dat robuuste is wezenlijk onderdeel geweest van de opdracht, de gebruikers moeten zich veilig voelen. Eenmaal binnengekomen valt het contrast op tussen de buitenzijde en het interieur. Mede doordat het kantoorgedeelte in een houtstructuur is opgetrokken ontstaat er, geholpen door kleurgebruik, een prettige akoestiek en fijne meubels een prettige sfeer.

Het daglicht komt getemperd binnen. De lamellen zijn zo gepositioneerd dat er geen zicht is op de medewerkers. Verder zijn middels folies patronen aangebracht om zicht van buiten naar binnen te voorkomen. Vanuit de openbare ruimtes is er mooi uitzicht op het polderlandschap.

In de geledingen tussen de drie gebouwdelen zijn daklichten toegepast die overdadig licht binnen laat treden. Hoewel het gebouw in zijn functionaliteit (geen inkijk, robuust exterieur, warm interieur, mooie doorkijken naar de polder) geslaagd is vindt de jury niet dat het toegepaste daglicht een 'magisch' effect heeft.

Fenix | MAD Architects | EGM architecten | Bureau Polderman

De jury ziet daglicht als een van de minst besproken kwaliteiten van Fenix. In de historische havenloods is gekozen voor een terughoudende restauratie, waardoor het natuurlijke licht vrij de monumentale ruimtes binnenkomt. Het zachte, veranderende daglicht versterkt de materialiteit en gelaagdheid van het bestaande gebouw, zonder dat daar extra middelen voor nodig zijn. De kracht van het ontwerp zit allereerst in de verschillende manieren waarop het daglicht in het bestaande en het nieuwe deel wordt ervaren. In de monumentale loods is de benadering terughoudend.

De restauratie laat de bestaande architectuur zoveel mogelijk intact en geeft het daglicht de ruimte. Hierdoor ontstaat een zachte, genuanceerde lichtkwaliteit waarin de constructie, materialen en sporen van het verleden leesbaar blijven. Het licht wordt niet nadrukkelijk vormgegeven, maar juist vrijgelaten. Die terughoudendheid geeft de historische ruimte een grote vanzelfsprekendheid en stelt de kunst centraal in deze ruimtes. De "Tornado" introduceert een volledig andere lichtbeleving. Deze reflecterende stalen trap vangt het daglicht en brengt het op steeds veranderende manieren terug in de ruimte. Daarmee wordt daglicht leesbaar en op sommige momenten bijna tastbaar.

Juist de ontmoeting tussen deze twee lichtprincipes is volgens de jury bijzonder geslaagd. Het bestaande gebouw nuanceert het licht passief, terwijl de "Tornado" het licht actief vangt en gebruikt als dynamisch en reflecterend ontwerpmiddel om beweging te benadrukken. De tegenstelling tussen het horizontale, monumentale volume en de dynamische verticale ingreep

wordt daardoor niet alleen ruimtelijk en materialistisch zichtbaar, maar ook in de manier waarop beide delen met daglicht omgaan.

De jury ziet daarbij het hoge niveau van vakmanschap waarmee deze wisselwerking is gerealiseerd, zowel in restauratie als in het nieuw toegevoegde. Met uiterste precisie is de restauratie aangepakt, is het totaalconcept van de horizontale beweging doorgevoerd tot in de details. De lichtval is prachtig en verstild, juist doordat alle eventueel verstorende elementen zijn weggewerkt, tot aan de nood-uitjes toe. Dat maakt dat de prachtige constructie kan spreken en het licht.

De grote precisie van de constructie en de vele afzonderlijk ontworpen onderdelen in het nieuwe bouwdeel vormen een complexe reflecterende geometrie die echter niet geforceerd overkomt. Juist de schijnbare eenvoud en visuele vanzelfsprekendheid maakt de ingreep overtuigend. De keuze voor een sterk gepolijst oppervlak geeft het gebouw een voortdurend veranderend karakter. De wisselende luchten, het water van de Maas en de beweging van mensen worden onderdeel van de architectuur. Hierdoor verandert de ervaring van het gebouw gedurende de dag en is de ervaring van het daglicht nooit volledig hetzelfde. De jury waardeert ten slotte dat de reflecties vooraf zijn onderzocht en er is getest met mock-ups om ongewenste concentraties van zonlicht te voorkomen. Ook de effecten van zoninstraling op de kunstobjecten zijn meegenomen in het ontwerp en indeling van de tentoonstelling.

De jury ziet Fenix daarmee als een voorbeeld van hoe daglicht de ontmoeting tussen erfgoed en hedendaagse architectuur kan versterken. Niet door één uniforme lichtstrategie toe te passen, maar juist door het karakter van oud en nieuw te respecteren en met elkaar in dialoog te brengen. Het resultaat is een gebouw waarin daglicht niet alleen zichtbaar maakt wat er is, maar ook zelf actief onderdeel wordt van de architectonische ervaring.

Winnaar Dutch Daylight Award 20/21

Categorie: kleiner dan 1000m²

Light House | kleiner dan 1000 m²
Locatie: Amsterdam

Architectenbureau: Studioninedots

Fotografie: Sebastian van Damme

Light House | Studioninedots

Drie totaal verschillende projecten in de categorie kleine projecten. De herontwikkeling van een rijksmonument, waar een verrommelde plek werd omgetoverd tot een bijzondere verborgen parel in de stad. De verrassing van de glazen doos tussen bestaande gehavende muren, de verbinding tussen buiten en binnen. Juist hier achterin waar voorheen de beelden hun vorm kregen, was de fascinatie groot.

De andere twee nominaties betreffen nieuwbouw. Energiehuis Deltawind voelde groter dan deze categorie, wat wordt veroorzaakt door de kubieke meters ten opzichte van het vloeroppervlak. Aan de koppen een prachtig uitzicht, in de energiehuishouding, materiaalgebruik en ecologie een voorbeeld van hoe ambitieus circulair het óók kan. De magie qua lichtval wellicht niet zozeer binnen, als wel zoals genoemd, buiten aan de gevel.

In Light House is daglicht niet alleen als organiserend principe in het totale plan toegepast, tot in het kleinste detail speelt het licht op magische wijze door de ruimten. Bijzonder is dat de foto’s meegestuurd in de inzending, voornamelijk zijn gemaakt bij niet zonnig weer, maar een diffuse, bijzonder zachte lichtval door de glazen bouwstenen laten zien. Bij zonnig weer zoals bij het bezoek wekken de bouwstenen de aangrenzende wanden tot leven en doet de glans van het keukenblok de tegels meespelen in het spel. Een fascinerende, magische ervaring die je doet blijven kijken, en je doet verlangen naar meer, meer tijd doorbrengen in dit huis, meer van deze ervaring van betovering.

Light House wint daarom de Dutch Daylight Award 2026!

Winnaar Dutch Daylight Award 20/21

Categorie: groter dan 1000m²

Fenix | groter dan 1000 m²
Locatie: Rotterdam

Architectenbureau: MAD Architects, Bureau Polderman en EGM architecten

Betrokken adviseurs: Beersnielsen lichtontwerpers, LBP Sight & Bureau Polderman
Fotografie: wan Baan, Iris van den Broek, EGM architecten & Stadsarchief Rotterdam

Fenix | MAD Architects, Bureau Polderman en EGM architecten

Onder de vijf projecten in deze categorie betreffen er twee nieuwbouw, drie de transformatie van monumentale gebouwen. Bij de nieuwbouwprojecten zijn daglicht, de manier waarop het licht in de ruimte valt en comfort duidelijk onderdeel geweest in het ontwerpproces. In deze projecten is dit deels gestoeld op beleving, deels ook op cijfermatige precisie en parametrisch ontwerp.

De transformatieprojecten gaan elk op hun eigen manier om met het invallende licht: Terwijl je je in de Universiteitsbibliotheek in het hart tussen de oude gevels als op een plein buiten waant, sijpelt het licht in het Fotomuseum voorzichtig door naar beneden en openbaart zich pas echt bovenin het gebouw.

Waar de jury echt gegrepen werd door de beleving van daglicht was echter in Fenix. De zeer zorgvuldig ontworpen ontmoeting van het spectaculaire spel van de stalen wervelwind met het serene, ruimtelijke licht dat de monumentale hallen doorwaadt zorgt voor een magische ervaring die fascineert en je doet blijven kijken.

De winnaar van de Dutch Daylight Award in de categorie grote projecten is daarom Fenix!

Partners en hoofdsponsor Award

De stichting kan niet bestaan zonder haar partners. Naast de nauwe samenwerking en de deling van kennis is ook financiële steun van belang. Met de huidige partners is het mogelijk om daglicht in de gebouwde omgeving stap-voor-stap naar een hoger niveau te bereiken. Daar is de stichting erg dankbaar voor.

Voor de verdere evolutie van daglicht in de gebouwde omgeving is de stichting altijd op zoek naar partijen die onze ambities willen en kunnen steunen. Wij bieden hiervoor verschillende mogelijkheden, zodat wij elkaar optimaal kunnen ondersteunen.

De Dutch Daylight Award 25/26 is mede mogelijk gemaakt door **Rodeca Systems & Reynaers Aluminium**, partner en hoofdsponsor van Dutch Daylight.

Over Dutch Daylight

Sinds 2004 zet de Stichting zich actief in om daglicht de centrale plek terug te geven, welke ze in de architectuur en de gebouwde omgeving ooit had en meer dan ooit verdient. In 2018 werd de naam ‘Stichting Living Daylights’ verruild voor de huidige naam ‘Dutch Daylight’. Dutch Daylight wil niet alleen architecten, vormgevers en stedenbouwkundigen wijzen op de hoge potentie van daglicht, maar ook opdrachtgevers, beleidsmakers en andere betrokken partijen bewust maken van het belang van goed kwalitatief gebruik van daglicht.

Om die doelstelling te bereiken stimuleert en ondersteunt de stichting onderzoek naar zowel nieuwe stedenbouwkundige en architectonische concepten als nieuwe technische mogelijkheden. Het platform streeft hierbij tevens naar een bundeling en goede ontsluiting van kennis over de toepassingen van daglicht in de gebouwde omgeving en het in kaart brengen van de veelal wetenschappelijke materie gericht op het effect van daglicht op de mens en haar omgeving. Op deze manier kunnen belangstellenden inspiratie opdoen en met kennis en referentieprojecten anderen overtuigen van het gebruik van daglicht. In 2004 was het onontgonnen daglichtgebied reden om de stichting op te richten. Er is vooruitgang geboekt, maar daglicht in architectuur en de gebouwde omgeving is actueler dan ooit.

Activiteiten
Dutch Daylight organiseert verschillende activiteiten om haar doelen te bereiken. Sinds enkele jaren wordt het daglichtcafé georganiseerd, een combinatie tussen korte lezingen en een netwerkborrel. Excursies naar bijzondere daglichtprojecten worden georganiseerd, zodat gebouwen beleefd kunnen worden. Ook worden lezingen georganiseerd om state of the art innovaties en kennis te delen.

Het meest bekende initiatief van Dutch Daylight is de Dutch Daylight Award. Deze tweejaarlijkse kwaliteitsprijs is in 2008 in het leven geroepen om bijzondere daglichtarchitectuur te belonen en onder de aandacht te brengen onder een breed publiek, zodat dit als inspiratie kan werken voor toekomstige bouwprojecten. In 2017 werd de tentoonstelling ‘Daglicht in Architectuur’ georganiseerd waar de beste daglichtprojecten van 10 jaar Dutch Daylight Award werden getoond.

dutch
daylight
award